TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2017. gada 14. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Regula (EK) Nr. 805/2004 – Piemērošanas joma – Eiropas izpildes rīkojums neapstrīdētiem prasījumiem – Izpildes rīkojumi, kas apstiprināmi par Eiropas izpildes rīkojumiem – Tāds lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru, kurš ir ietverts spriedumā, kas nav taisīts par neapstrīdētu prasījumu – Izslēgšana

Lieta C-66/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu* (Poznaņas–Grunvaldes un Ježices rajona tiesa Poznaņā, Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 31. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 7. februārī, tiesvedībā

Grzegorz Chudaś,

Irena Chudaś

pret

DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft.

Tiesa (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wilderspin* un *A. Stobiecka-Kuik*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – poļu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.), 4. panta 1. punkta un 7. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, kurā *Grzegorz Chudaś* un *Irena Chudaś* vērsās pret *DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft* saistībā ar lūgumu izdot Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu attiecībā uz tādu lēmumu par tiesāšanās izdevumu apmēru, kurš ir ietverts spriedumā, kas nav taisīts par neapstrīdētu prasījumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 preambulas 4.–7. apsvērumu:

"(4) 2000. gada 30. novembrī Padome pieņēma pasākumu programmu, lai piemērotu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu civillietās un komerclietās [OV 2001, C 12, 1. lpp.]. Šīs programmas pirmais posms paredz atcelt ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas un izpildes procedūru, proti, izveidot Eiropas izpildu rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem.

(5) "Neapstrīdētu prasījumu" koncepcijai būtu jāietver visas situācijas, kad pierādīts, ka parādnieks nav apstrīdējis naudas prasījuma veidu vai apmēru, un kreditors ir ieguvis tiesas nolēmumu pret minēto parādnieku vai izpildu dokumentu, kam nepieciešama skaidri izteikta parādnieka piekrišana un kas var būt izlīgums vai publisks akts.

(6) Fakts, ka no parādnieka nav saņemti iebildumi atbilstīgi 3. panta 1. punkta b) apakšpunktam, var izpausties kā neierašanās uz lietas izskatīšanu tiesā vai neatbildēšana uz tiesas aicinājumu sniegt rakstisku paziņojumu par nodomu aizstāvēties.

(7) Šī regula būtu jāpiemēro spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem par neapstrīdētiem prasījumiem, kā arī nolēmumiem, kas pieņemti pēc tādu spriedumu, izlīgumu un publisku aktu pārsūdzības, kas apstiprināti par Eiropas izpildu rīkojumiem."

4 Šīs direktīvas 2. panta "Darbības joma" 1. punktā ir noteikts:

"Šo regulu piemēro civillietām un komerclietām neatkarīgi no tiesas iestādes veida. To nepaplašina, jo īpaši attiecībā uz nodokļu, muitas vai administratīvām lietām vai valsts atbildību par darbībām un to trūkumu, īstenojot valsts varu ("acta iure imperii")."

5 Šīs regulas 3. panta "Izpildu dokumenti, kas jāapstiprina par Eiropas izpildu rīkojumiem" 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts:

"Šī regula attiecas uz spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem par neapstrīdētiem prasījumiem.

Prasījumu uzskata par neapstrīdētu, ja:

[..]

b) parādnieks tiesas procesa gaitā to nekad nav apstrīdējis saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktos paredzētiem atbilstīgiem procesuāliem noteikumiem [..]."

6 Šīs pašas regulas 4. pantā ir paredzēts:

"Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1. "spriedums" ir jebkurš nolēmums, kas pieņemts kādas dalībvalsts tiesā, neatkarīgi no nolēmuma nosaukuma, kas tostarp var būt dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī tiesas ierēdņa pieņemts lēmums par izdevumu vai izmaksu noteikšanu;

2. "prasījums" ir prasījums par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies vai ir norādīts spriedumā, izlīgumā vai publiskā aktā;

[..]."

7 Atbilstoši Regulas Nr. 805/2004 6. panta "Prasības sprieduma apstiprināšanai par Eiropas izpildes rīkojumu" 1. punkta a) apakšpunktam:

"1. Spriedumu lietā par neapstrīdētu prasījumu, kas pieņemts kādā dalībvalstī, apstiprina par Eiropas izpildes rīkojumu, iesniedzot pieprasījumu izcelsmes tiesai, ja:

a) spriedums ir izpildāms izcelsmes dalībvalstī".

8 Šīs regulas 7. pants "Tiesāšanās izdevumi" ir formulēts šādi:

"Ja spriedums ietver izpildāmu lēmumu par tiesāšanās izdevumiem, ieskaitot procentus, tas jāapstiprina par Eiropas izpildes rīkojumu arī attiecībā uz šiem izdevumiem, ja vien parādnieks tiesas procesa gaitā saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktiem nav īpaši cēlis iebildumus pret savu pienākumu segt šādas izmaksas."

9 Šīs regulas 16. pantā "Parādnieka pienācīga informēšana par prasījumu" ir noteikts:

"Lai nodrošinātu parādnieka pienācīgu informēšanu par prasījumu, dokumentam par tiesvedības uzsākšanu vai līdzvērtīgam dokumentam jāietver šādas ziņas:

[..]

b) prasījuma summa;

[..]."

10 Regulas Nr. 805/2004 VII nodaļas "Saistība ar citiem Kopienas dokumentiem" 27. pantā "Saistība ar Regulu (EK) Nr. 44/2001" ir noteikts:

"Šī regula neietekmē iespēju panākt sprieduma, izlīguma vai publiska akta, kuru pamatā ir neapstrīdēts prasījums, atzīšanu un izpildi saskaņā ar [Padomes 2000. gada 22. decembra] Regulu (EK) Nr. 44/2001 [par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 42. lpp.)]."

Polijas tiesības

11 Saskaņā ar 1964. gada 17. novembra *ustawa – Kodeks postępowania cywilnego* (Civilprocesa kodekss) (*Dz. U*. Nr. 43, 296. poz.), ar grozījumiem (konsolidētā redakcija *Dz. U*. 2016, 1822. poz.) (turpmāk tekstā – "*KPC*"), prasītājs var lūgt tiesu atzīt tiesisku attiecību vai tiesību esamību, ja tam ir attiecīga interese.

12 Saskaņā ar *KPC* 108. panta 1. punktu katrā nolēmumā, ar ko tiek pabeigta tiesvedība, ir jālemj par tiesāšanās izdevumiem.

13 Saskaņā ar *KPC* 339. un 340. pantu tiesa pasludina aizmugurisku spriedumu, ja atbildētājs neierodas tiesas sēdē un vienlaikus nesniedz lietā mutvārdu vai rakstveida paskaidrojumus. *KPC* 343. pantā ir paredzēts, ka aizmuguriskus spriedumus tiesa pēc savas iniciatīvas paziņo abām pusēm kopā ar informāciju par pārsūdzības iespējām. Saskaņā ar *KPC* 344. panta 1. punktu atbildētājs, kuram aizmuguriskais spriedums ir nelabvēlīgs, var iesniegt iebildumus divu nedēļu laikā no aizmuguriskā sprieduma izsniegšanas brīža. Saskaņā ar *KPC* 394. panta 1. punkta 9) apakšpunktu un 2. punktu par pirmās instances tiesas spriedumiem, kuru priekšmets ir izdevumu segšana un izdevumu segšanas kārtības noteikšana starp pusēm, viena puse nedēļas laikā var iesniegt sūdzību apelācijas instances tiesā, ja spriedums netiek pārsūdzēts pēc būtības.

14 No *KPC* 795[1]. panta izriet, ka lietu izskatošā tiesa pēc kreditora lūguma apstiprina spriedumu par Eiropas izpildes rīkojumu, ja ir izpildīti Regulā Nr. 805/2004 paredzētie nosacījumi

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

15 *G. Chudaś* un *I. Chudaś* cēla prasību *Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu* (Poznaņas–Grunvaldes un Ježices rajona tiesa Poznaņā, Polija) par īpašuma tiesību uz transportlīdzekli iegūšanas atzīšanu, un šī tiesa uzaicināja *DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft* Oberurzelā (Vācija) piedalīties tiesvedībā atbildētājas statusā.

16 2016. gada 30. martā *DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft* pa pastu tika nosūtīta prasības kopija kopā ar tulkojumu vācu valodā, kā arī aicinājums ierasties uz tiesas sēdi 2016. gada 18. maijā, informējot par tiesībām 30 dienu laikā iesniegt rakstveida paskaidrojumus. Šī uzņēmējsabiedrība neiesniedza rakstveida paskaidrojumus un arī nepiedalījās tiesas sēdē.

17 Šādos apstākļos *Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu* (Poznaņas–Grunvaldes un Ježices rajona tiesa Poznaņā) 2016. gada 18. maijā taisīja aizmugurisku spriedumu, kurā tā atzina, ka *G. Chudaś* un *I. Chudaś* bija ieguvuši īpašuma tiesības uz attiecīgo transportlīdzekli un līdz ar to *DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft* tika piespriests segt prasītāju tiesāšanās izdevumus 3 900 Polijas zlotu (PLN) apmērā (aptuveni 921 euro).

18 2016. gada 4. jūlijā minētā sprieduma noraksta tulkojums vācu valodā tika pa pastu nosūtīts uz *DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft* juridisko adresi, norādot, ka divu nedēļu laikā tai ir tiesības celt iebildumus, kā arī vienas nedēļas laikā tā var iesniegt sūdzību par tiesāšanās izdevumiem.

19 Tā kā *DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft* nepārsūdzēja 2016. gada 18. maija spriedumu, 2016. gada 19. jūlijā tas stājās spēkā.

20 2016. gada 11. oktobrī *G. Chudaś* un *I. Chudaś* uzsāka pamatlietas procesu, lai 2016. gada 18. maija spriedumu daļā par tiesāšanās izdevumiem apstiprinātu par Eiropas izpildes rīkojumu.

21 Iesniedzējtiesa pēc būtības pauž bažas par to, vai šāds lūgums ietilpst Regulas Nr. 805/2004 piemērošanas jomā.

22 Šajā kontekstā tā izvirza argumentu, ka saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 7. panta gramatisko interpretāciju, it īpaši attiecībā uz vārda "arī" lietojumu, apstiprinājumu par Eiropas izpildu rīkojumu attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem varot izdot vienīgi gadījumā, kad spriedums par lietas būtību attiecas uz neapstrīdētu prasījumu un pats par sevi var tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu.

23 Tomēr saskaņā ar iesniedzējtiesas viedokli nevarot izslēgt, ka atbilstoši Regulas Nr. 805/2004 normu teleoloģiskajai interpretācijai lēmumi attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem varētu tikt uzskatīti par lēmumiem, kas attiecas uz neapstrīdētiem prasījumiem, un šādus lēmumus, piemērojot šo direktīvu, būtu pamats apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu.

24 Šādos apstākļos *Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu* (Poznaņas–Grunvaldes un Ježices rajona tiesa Poznaņā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [..] Regulas [..] Nr. 805/2004 [..] 4. panta 1. punkts saistībā ar šīs regulas 7. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka par lēmumu par tiesāšanās izdevumiem, kurš ir ietverts spriedumā par tiesību atzīšanu, var izdot Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu?"

Par prejudiciālo jautājumu

25 Uzdodot jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā lūdz sniegt atbildi uz jautājumu, vai Regulas Nr. 805/2004 4. panta 1. punkts un 7. pants būtu jāinterpretē tādējādi, ka par Eiropas izpildes rīkojumu var tikt apstiprināts tāds izpildāms lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru, kurš ir ietverts spriedumā, kas nav taisīts par neapstrīdētu prasījumu.

26 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai prasība pamatlietā ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, ņemot vērā to, ka *G. Chudaś* un *I. Chudaś* lūdz apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu tādu lēmumu par tiesāšanās izdevumiem, kurš ir tikai daļa no sprieduma, kas prasības priekšmeta dēļ – proti, īpašuma tiesību atzīšana – nav pakļauts izpildei un tādējādi tas neietilpst minētās regulas piemērošanas jomā.

27 Regulas Nr. 805/2004 materiālā piemērošanas joma it īpaši izriet no šīs regulas 2. panta 1. punkta, 3. panta 1. punkta, kā arī 4. panta 2. punkta normu kopsakara, atbilstoši kuram minētā regula civillietās un komerclietās attiecas uz spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem par neapstrīdētiem prasījumiem, ar pēdējiem saprotot tiesības uz konkrētu naudas summu, kuras samaksas termiņš ir sācies vai ir norādīts spriedumā, izlīgumā vai publiskā aktā.

28 Lai saskaņā ar šīs regulas 6. pantu spriedumu varētu apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu, tam ir jābūt taisītam par neapstrīdētu prasījumu un ir jāatbilst konkrētiem šajā pantā minētajiem nosacījumiem. Viens no nosacījumiem ir ietverts minētā panta 1. punkta a) apakšpunktā, un tajā ir noteikts, ka spriedumam ir jābūt izpildāmam izcelsmes dalībvalstī.

29 Attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem Regulā Nr. 805/2004 ir paredzēti īpaši noteikumi. Atbilstoši tās 7. pantā noteiktajam, ja spriedums ietver izpildāmu lēmumu par tiesāšanās izdevumu apmēru, tas ir jāapstiprina par Eiropas izpildes rīkojumu arī attiecībā uz šiem izdevumiem, ja vien parādnieks tiesvedības gaitā saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktiem nav nepārprotami iebildis pret pienākumu segt šos izdevumus.

30 No šīs pēdējās minētās normas formulējuma izriet – kā to pamatoti norādīja Polijas valdība un Eiropas Komisija –, ka lēmumu par tiesāšanās izdevumiem nevar uzskatīt par autonomu spriedumu Regulas Nr. 805/2004 izpratnē, jo šī regula uz šādiem izdevumiem attiecas vienīgi gadījumā, ja tie ir pakārtoti ietverti pamatspriedumā. Minētās regulas 7. panta redakcijā ietvertais vārds "arī" norāda, ka "lēmums par tiesāšanās [izdevumu apmēru]" tiek apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu vienīgi gadījumā, kad saskaņā ar minētās regulas priekšmetu pamatspriedums ir taisīts par neapstrīdētu prasījumu.

31 Šis secinājums nevar tikt apšaubīts ar Regulas Nr. 805/2004 4. panta "Definīcijas" normām. Šajā ziņā ir jāatzīst, ka, no vienas puses, šīs regulas 4. panta 1. punktā ir noteiks, ka ar jēdzienu "spriedums" tiek saprasts jebkurš nolēmums, kas ir pieņemts kādas dalībvalsts tiesā, tostarp "tiesas ierēdņa pieņemts

lēmums par izdevumu vai izmaksu noteikšanu". No otras puses, izpildāms lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru būtībā ir "prasījums" atbilstoši šī jēdziena definīcijai, kas ir noteikta minētās regulas 4. panta 2. punktā.

32 Tomēr, kā tas izriet no šī sprieduma 29. punkta, saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 7. pantā paredzētajiem īpašajiem noteikumiem attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru nevar tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu atrauti no pamatsprieduma par neapstrīdētu prasījumu. Gadījumā, kad lēmums par šādiem izdevumiem ir nesaraujami saistīts ar pamatprasības iznākumu, kas pati par sevi pamato sprieduma apstiprināšanu par Eiropas izpildes rīkojumu, minētās regulas 4. pantā noteiktās definīcijas nekādi neietekmē minētās regulas piemērojamību.

33 Ciktāl iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 805/2004 mērķi varētu izraisīt atšķirīgu secinājumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar šī tiesību akta 1. pantu tā pamatmērķis ir izveidot Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem, lai, nosakot minimālos standartus, varētu notikt brīva spriedumu, izlīgumu un publisku aktu aprite visās dalībvalstīs, atsakoties no vajadzības uzsākt sprieduma izpildes dalībvalstī tiesas starpprocesu pirms sprieduma atzīšanas un izpildes. Tomēr, ņemot vērā, ka ar šo regulu ieviestā mehānisma, ar kuru atkāpjas no kopējās spriedumu atzīšanas kārtības, piemērošanas nosacījumi ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 15. marts, *G*, C-292/10, EU:C:2012:142, 64. punkts), šis mērķis nevar apšaubīt minētās regulas piemērošanas jomas interpretāciju, kas izriet no tās 7. panta redakcijas.

34 Šajā lietā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatprasība pamatlietā bija par lūgumu atzīt īpašuma tiesības uz kustamu mantu – transportlīdzekli, nevis par neapstrīdētu prasījumu. Tā kā Regula Nr. 805/2004 neattiecas uz šādu prasību, lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru, kas ir saistīti ar šādu prasību, arī nevar tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu atbilstoši šai regulai.

35 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 805/2004 4. panta 1. punkts un 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka par Eiropas izpildes rīkojumu nevar tikt apstiprināts tāds izpildāms lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru, kurš ir ietverts spriedumā, kas nav taisīts par neapstrīdētu prasījumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

36 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem, 4. panta 1. punkts un 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka par Eiropas izpildes rīkojumu nevar tikt apstiprināts tāds izpildāms lēmums par tiesāšanās izdevumu apmēru, kurš ir ietverts spriedumā, kas nav taisīts par neapstrīdētu prasījumu.

[Paraksti]